

Mineralenbehoefte

Koper en selenium vragen aandacht op Bioveembedrijven

Bij het streven naar zelfvoorziening en het telen van eigen krachtvoer is op biologische bedrijven extra aandacht nodig voor de mineralen en sporelementen. Het jongvee heeft de grootste kans op tekorten, zo blijkt uit resultaten van het project Bioveem.

In het project Bioveem is in 2004 extra aandacht besteed aan de mineralenvoorziening van het vee. Hoewel er vanuit de regelgeving geen beperkingen zijn op het gebruik van sporelementen en mineralen, zijn er omstandigheden waarin gemakkelijk tekorten kunnen optreden. Het beperken van de krachtvoergift, het voeren van graan, weiden van vee op beheersgrasland en het inpassen van grote hoeveelheden beheersgras in het winterrantsoen kunnen aanleiding zijn voor tekorten. Op zes bedrijven zijn aan het begin en aan het eind van de weideperiode bloedmonsters onderzocht op onder andere koper en selenium.

Tekort aan mineralen in ruwvoer

In de meeste ruwvoerders zijn de gehalten aan mineralen te laag om de behoefte van

het vee te kunnen dekken. Vooral granen en voederbieten bevatten weinig mineralen. Voor geconserveerd gras (hooi of kuil) en GPS zijn de gehalten sterk afhankelijk van grondsoort en bemestingsniveau. De onderzochte grasbrok was gemiddeld zeer rijk aan mineralen. In vergelijking met het ruwvoer op de Koeien & Kansen-bedrijven, is bijvoorbeeld biologisch hooi minder rijk aan mineralen en heeft de biologische snijmaïs gemiddeld hogere gehalten dan gangbare snijmaïs.

Soms te veel, soms te weinig

De gemiddelde koper- en seleniumgehalten in het bloed in voor- en najaar staan per diercategorie in tabel 1 met daarbij ook het streeftraject.

Het kopergehalte in het bloed is vooral bij de groep ouder jongvee na de weideperio-

Tabel 1 – Gemiddelde uitslagen van bloedmonsters in voor- en najaar per diercategorie

groep	periode	koper (7,5-18)		selenium (120-350)		
		gemiddeld	laagste	gemiddeld	hoogste	laagste
jongvee jonger één jaar	voorjaar	10,7	10,5	447	618	274
	najaar	10,8	9,9	236	455	35
jongvee ouder één jaar	voorjaar	11,4	7,9	334	483	134
	najaar	7,6	3,9	158	395	30
nieuwmelkte koeien	voorjaar	12,2	11,1	351	569	98
	najaar	12,7	9,8	190	297	83
oudmelkte koeien	voorjaar	12,5	11,0	451	616	215
	najaar	10,8	8,1	282	405	186

Vragen?

Gidi Smolders

Marleen Plomp

Voor vragen over dit artikel kunt u aanstaande maandag tussen 12.00 en 13.00 uur telefonisch contact opnemen met de auteur(s) door te bellen naar: 0320-293211.

de sterk gedaald en haalt gemiddeld nog net de streefwaarde. Op sommige bedrijven heeft het jongvee een kopertekort. Het seleniumgehalte is aan het eind van de stalperiode voor alle groepen gemiddeld hoog. Op enkele bedrijven is het te hoog (kan schadelijk zijn) en kan de toevoeging aan krachtvoer of het voeren van losse mineralen naar beneden. Aan het eind van de weideperiode is het seleniumgehalte voor alle groepen lager, maar gemiddeld nog binnen het streeftraject. Er zijn dan echter grote verschillen tussen bedrijven: op een bedrijf met een zeer beperkte krachtvoergift werd de norm voor selenium niet gehaald. Bij de oudere pinken zijn de bloedwaarden voor mineralen het laagst. In het algemeen is dat ook de groep die het meest aangewezen is op alleen weidegras. Ook de nieuwmelkte koeien hebben op enkele bedrijven lage bloedwaarden. Bij vergelijking van de gehalten voor koper en selenium in het bloed van biologische koeien met die van de koeien op de Koeien & Kansen-bedrijven blijkt er een sterkere daling in de weideperiode en meer variatie tussen bedrijven. Bij een langere weideperiode en gemiddeld minder krachtvoer zal de biologische veehouder meer aandacht aan mineralen moeten besteden.

Ing. E. E. A. Smolders

Ing. M. Plomp, onderzoekers ASG